

Kántor Oszkár

„Békesség“

Még hószagú szelek tekergették a kérények barna füstjét, amikor végiment a falun a sánta ember. Mert később csak így emlegették: a sánta ember. Rá hivatkoztak, az ő meséit színezgették sokáig. Sok háznál felkötötték a gyászkendőt az asszonyok mert olyan híreket hozott... Hírt hozott a messzi fogságban sínylődőkről, megholtakról. „Saját szememmel láttam”, „ott voltam, amikor beva-gonírozták őket a szibériai vonatba”, mondta s ilyenkor töltötte neki még egy pohárral a savanyú borból... És mesélt, szőtte a mesét. Sovány, sárga arca kipirult a bor meg a kemence melegétől...

Csuhajda Marisnak is meghozta a szomorú hírt. S Maris olyan reménytelenül állt a világban, hogy még sírni is elfelejtett a halálhír hallatára. Eddig csak reménykedett, hogy haza jön az ember. Vigasztalgtatták is, hogy újig hazajönnék a foglyok. De most? Mi lesz most?...

... Aztán, lám itt vannak sánta Csikós Ferenc tanyáján. No, nem olyan százlánco-s gazda tanyája ez. Olyan viskóformájú, de meleg van benne, meg van kenyér a gyerekeknek... Hogy, hogy' kerültek ide? Egyszer csak beállít hozzá Ferenc, hogy neki se gyereke, se asszonya, hát menjenek ki hozzá a tanyára... És azóta itt vannak. Pisti a malacokra vigyáz, Annus főzni tanul. Tegnap dagasztott is. Nándi meg béres a szomszéd nagytanyán és már bálba jár. Hanem az a legkisebbik, a Sanyika! Most kezd pöntyögni a gyerek. Kiköpött megboldo-gult apja. De Ferenc is ezt szereti legjobban... A faluba csak éves ünnepkor vagy vásárkor mennek be. A házban sógoráék laknak, mert jobb, mintha idegen lank. Jól megvannak ők itt a tanyán. Nagyon jól...

A tanyák és az ugar felől borzas kis szelek kódorognak be a faluba a megforgatott föld illatával. Kocsi zörög meg traktor puffog végig a főutcán. Az árokparton sároskodó gyerekeket behívják mosakodni. A kerekeakút láncsa csörög még néha, aztán csend lesz. De mégsem... Félősen megko-

cogtatnak egy ablakot. Nagysokára lámpafény sárgállik fel.

— Ki az? — nyitják ki az ablakot.

— Én lennék — hallatszik a csendes válasz.

— Teee? Sanyiii! — kiált fel az ablaknál álló.

— Hát az asszony, a gyerekek? — kérdezi ijedten, amikor a testvarbátyját látja az ablaknál.

— Tudod... No, gyere csak be, nyitom a kaput — tért ki a válasz elől.

... — Úgy mondták, ott vesztél. Ne okold érte az asszonyt, mer mi is lett volna vele, meg a gyerekekkel?...

Másnap Csuhajda Sándor fölült a kocsira és elindította a lovakat a tanyák felé...

— Nézze idsapám, fejtetőre állt a kocsi — mondja a legkisebb Csuhajda-gyerek sánta, Csikós Ferencnek.

— Nem állt az fejtetőre. Délibáb az. Az játszik úgy — oktatja a gyereket. A gyerek ott forog körülötte, mint egy kis csibe, állandóan kérdez valamit. Néha olyanokat is, hogy miért alszik a ló állva, meg mitől van a tuz. Csavaroseszű gyerek. Ugyan mi lesz belőle? Hát mi lenne, csakis paraszt. Né, most is a kocsit nézi.

— Idsapam, kocsi gyün erre — mutat a dülőútra beforduló kocsi felé. Kocsi? Ugyan ki lehet? Erre nemigen fordulnak be kocsik, messze esik ez a tanya a Nagy-úttól.

— Hóhá! — állítja meg a lovakat a kocsis. A gyerek kiabálva szalad oda:

— Bacsi, vegyen föl

— Hát gyere, — veszi föl a kocsis. Akkorra odabicceg Csikós Ferenc is.

— Aggyisten! — köszön s hirtelen elféheredik az arca.

— Sándor... hát te... te vagy? — kérdezi.

— Én — nyujtja feléje a kezét. — Hun az asszony?

— Ott... ott a házba — int dadogva a ház felé.

— Szójj mán neki — mosolyog rá barátságosan.

— Maris... Maris... — kiáltja.

Az asszony kijön. Ki akart ő már jönni, hallotta a kocsizörgést... Elsápadt, amikor meglátja a kocsin ülőt. Néz egy ideig, aztán megmarkolja a nyitott folyosó ajtaját és leomlik a küszöbre.

— Maris! — ugrik le a kocsiról Csuhajda Sándor.

— Maris! — sántikál Csikós Ferenc az elájult asszonyhoz.

— Köszönöm Ferenc, hogy vigyáztál a gyerekekre meg megbecsülted az asszonyt. Olyan jót tettél velünk, amit én nem szóghatok vissza, — búcsúzkodik Csuhajda Sándor sánta Csikós Ferencről.

Felesége ott ül mellette a kocsi ülésén gyerekekkel az ülésben. Hátul a batyun Annuska és Pisti. Nándi kinn maradt béreskedni a tanyán.

— No, békessig, — rántja meg a gyeplőt s a lovak elindulnak.

— Békessig — motyogja elhomályosult szemekkel Csikós Ferenc.

A kocsi ott zötyög már a dülőút végén, ő meg még mindig ott áll a virágzó cseresznyefa mellett. S hogy bánatában nekidől a fának, fehér virágszirmok esője hull szomorú fejére...

TAVASZRÓL ÁLMODOK

*Utolsót sóhajtanak végig a Dunán
a haldokló téli napok.
Fáradt bánatot sodor az ár
felhők komoran pihegnek
és én mégis tavaszról álmodok.*

*Dacban ülő várról hősi emlékeket
porlasztanak Idő-Rablók.
Riasztó sártömegek nőnek,
csattanó vizek rohannak
és én mégis tavaszról álmodok.*

*Rozsdás sikoltó láncsal karóhoz
kötik a víztől dagadt csónakot.
Borzas partokat dönt a hullám,
az ég haragja szitkot zúdit
és én mégis tavaszról álmodok.*

*Sáros ragadó ösvényeken futásban
menekülnek a csókók.
Nagy fűzek hamuba sorvadnak.
Jajdul a didergő magány
én én mégis tavaszról álmodok.*

*A felbőszült Dunán jég zajlik, halálba
indulnak rozoga hajók.
Én, eltévelyedett, felszálllok,
és az Élet „tovább”-ot int,
de én mégis tavaszról álmodok.*

BARÁCIUS ZOLTÁN